

KADIN KOALİSYONU

DEPREM İLLERİ VE GÖÇ ALAN İLLER KURUM ZİYARETLERİ, İŞBİRLİKLERİ VE FARKINDALIK ÇALIŞMALARİ RAPORU

EYLÜL BÜLTENİ

Saha Gözlem Konusu

- Malatya Arguvan Belediyesi ile "Kadın Yaşam Merkezi" Kurulum Süreci
- Adıyaman Kamer ile Kadın Yaşam Merkezi Ziyareti ve Depremden Etkilenen Yerlerin Ziyareti

Tarih

09 - 10 - 11 - 12 Ağustos 2023

Katılımcılar

Gül Erdost, Kadem Doğan, İlknur Üstün, Ceren Cansu Sayın,
Nebahat Akkoç, Hayriye Aşçıoğlu

Ziyaret Edilen Kurumlar

Malatya'da Depremden Etkilenen Yerlere Ziyaret
Malatya Arapgir Belediye Başkanı ile Görüşme
Malatya Barosu ile Görüşme
Malatya Pirsultan Abdal Derneği Başkanı ile Görüşme
Malatya Yenışehir İlçesi KAMER Konteyner Alanını Ziyaret
Malatya Doğanşehir İlçesi KAMER Konteyner Alanını Ziyaret
Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Ziyareti

1.Gün

Malatya Arguvan İlçesine Geliş

09.08.2023

Ziyaretin amacı deprem sonrası ilçeye göç edenlerle güçlenme çalışmaları yapmak üzere Arguvan Belediyesi, Bodrum Belediyesi Kadın Koalisyonu ve Bodrum Kadın Derneği - BKD ile birlikte yürütülecek olan Arguvan Kadın Yaşam Merkezi için Arguvan Belediyesi tarafından tahsis edilen alanı görmek, ilçeye bağlı köylerdeki kadınlarla görüşmeler yapmak, deprem sonrası ilçenin durumunu tespit etmek ve kadınların ihtiyaç ve talepleri hakkında fikir sahibi olmaktır.

- 09.08.2023 Çarşamba günü Ankara'dan Gül Erdost ve İlkur Üstün, Adana'dan Kadem Doğan, 10.08.2023 Perşembe günü Ceren Cansu Sayın Bodrum'dan Malatya'ya gelmiştir.
- Arguvan Belediyesi tarafından Malatya'dan Arguvan'a ulaşım ve Arguvan'da konaklama ihtiyaçları giderilmiş, Arguvan Belediyesi'nin Turnam İlgezdi Tesisinde kalınmıştır.
- Karşılama, Arguvan Belediyesi İmar İşletme Müdür Vekili Sinem Düzova tarafından yapılmıştır.

2.Gün

**Arguvan Belediyesi
Başkan Vekili Avni Çıplak ile
İmar İşletme Müdür Vekili
Sinem Düzova Kızıldaş
ile Görüşme**

10.08.2023

- Arguvan Belediye Başkan Vekili Avni Çıplak, belediyenin genel durumu hakkında bilgilendirme yapmış, Arguvan ilçesinin bir afet bölgesi olduğu, heyelan bölgesi olarak kabul edildiği ve yerleşim yerlerinin doğal afetlere göre yeniden kurulduğu bilgilendirmesi yapmıştır.
- Arguvan ilçesi tek katlı veya iki katlı yapılardan oluşan bir ilçedir.
- Bu yeniden yapılanma depremden daha az hasarla kurtulmasına neden olmuş, aynı zamanda kentin ve diğer deprem illerinin göçünün de buraya akmasına yol açmıştır.
- 6 Şubat depreminde ilçenin nüfusunun üç dört katına çıktığı, yirmi bin ile elli bin arasında kişinin ilçeye sığındığı dile getirilmiştir.
- Depremin ilk günlerinde kalacak yer temin edilemediği için belediyenin spor salonunda yüzlerce kişinin ağırlandığı belirtilmiştir.
- 2020 tarihinden bu yana Belediye'nin "S.S. Arguvan Kırsal Kalkınma Kooperatifi" kurduğu ve çeşitli ürünlerin kooperatifte satışının gerçekleştirdiği dile getirilmiştir.
- Arguvan ziyareti boyunca İmar İşletme Müdür Vekili Sinem Düzova ve Arguvan Kırsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Süleyman Yücel ekibe eşlik etmiştir.

2.Gün

**Arapgir Belediye Başkanı
Haluk Cömertoğlu ve
Arapgir Belediyesi Kültür Müdürü
Mesut Kavas ile Görüşme**

10.08.2023

Daha önceden iletişim kurulup randevular alınan Arapgir Belediyesi Kültür Müdürü Mesut Kavas ile ilk görüşme eski bir han iken dönüştürülen ve turizme kazandırılan bir mekânda gerçekleştirilmiştir. Kültür müdürü tarafından kadınların sosyal yaşama ve iş yaşamına katılımına ilişkin olumlu bir duruş sergilenmiş; ancak çalışan kadınların ev işlerinden de sorumlu olduğunun altı çizilmiştir. Bu nedenle görüşme ekibimiz açısından toplumsal cinsiyet farkındalığı gelişmemiş bir tablo sergilenmiştir.

Arapgir Belediye Başkanı Haluk Cömertoğlu ile görüşme sağlanmıştır.

- Arapgir ilçesinin depremden sonraki son durumu hakkında bilgi alınmış, diğer ilçelerde olduğu gibi Arapgir nüfusunun da deprem sonrası göç alması sonucunda kayda değer bir miktarda yükseldiği belirtilmiştir. Belediye Başkanı deprem sürecinde daha çok depremden en çok etkilenen merkez ilçelerde faaliyet gösterdiklerini ifade etmiştir.
- Arapgir ilçesinde Arapgir Belediye Başkanı'nın da teşvikiyle bir kadın derneği kurulmuştur.
- Daha çok ev eksenli (evde üretilen ürünlerin) değerlendirilmesi üzereine çalıştıkları belirtilen dernek üyelerinin yerel ürünlerin üretilmesi toplanması, paketlenmesi, satılması, geleneksel yemeklerin yapılması, satılması, öğretilmesi ve tanıtılması gibi amaçları olduğu ifade edilmiştir.
- Böylelikle kadınların "zaten" iyi bildikleri işler üzerinden para kazanması ve ev ekonomisine destek olabilmesi öngörülmüştür.
- Arapgir Belediye Başkanı'nın daha önce bir üretim kooperatifi girişimi olmuş fakat yine Belediye Başkanı'nın kendi teşviki ve zorlamasıyla yapılan bir proje olduğu için, yani ilçe halkının talebi üzerine değil, başkanın kendi talebi üzerine yapıldığı için kooperatif girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

- Başkan, Arguvan ilçesinde yapacak olduğumuz proje anlatıldığında "Arguvan için yapılan her şey bizim için yapılmıştır." şeklinde fikrini beyan etmiştir.
- İlçedeki kadınlara birçok imkân yarattığını ancak kadınların bu imkânları kullanamadıkları, birçok işi yarım bıraktıkları başkan tarafından ifade edilmiştir.
- Bunun nedenlerinin başında yöneticilerin kadın sorunlarına bakış açıları konusunda güçlenmeleri gerektiği düşünülmektedir. Ancak Arapgir ilçesinin Arguvan ilçesine mesafe olarak uzaklığı yeni ve daha uzun soluklu bir planlamayı gerektirmektedir.

2.Gün

Arguvan Belediyesi Kırsal Kalkınma
Kooperatif Başkanı Süleyman Yücel ve
Kooperatif İşletme Müdürü
Seher Çakmak ile Görüşme

10.08.2023

• Kooperatif Başkanı Süleyman Bey ile değirmene dönüştürdükleri eski cezaevi gezilmiştir. Cezaevinin kendi mimarisi üzerinde ciddi bir değişiklik yapılmadan değirmen olarak kullanılmaya başlanmıştır. Arguvan K2 tipi Ceza ve İnfaz Kurumu'nun ilçede cezaevine ihtiyaç kalmaması nedeniyle kapatılması üzerine 2020 yılında değirmene ve ardından bazı malzemelerin de üretilip paketlenbildiği bir mekâna dönüştürülmüş olması heyecan verici bir gelişme olarak ifade edilmelidir.

• Bu mekânda Bulgur, nohut, erişte, domates kurusu, tarhana gibi ürünler üretilmektedir. İlçe merkezinde bir satış ofisleri bulunmaktadır. İnternet sitesi üzerinden online satış da yapıldığı ifade edilmektedir. Aynı zamanda Malatya Büyükşehir Belediyesinin kurmuş olduğu Esenlik Süper Marketleri'ne ve Türkiye'nin belli merkezlerinde satış yerleri olan Ovacık Kooperatifleri aracılığıyla toptan satış yapıldığı belirtilmiştir.

• Kooperatifte sürekli ve ücretli olarak 6 kadın personel çalışmakta, ihtiyaç olduğu hallerde belediye kendi personelinden kooperatife yardım için insan göndermektedir. Ortalama günlük 4-5 belediye personelinin de bu çalışmalara destek verdiğiinden söz edilmiştir. Kadınların asgari ücrete çalıştırıldıkları ve sigortalarının düzenli olarak Belediye tarafından yatırıldığı da ifade edilmiştir.

Kooperatif İşletme Müdürü Seher Çakmak

- Seher Hanım ile tesis ayrıntılı biçimde gezilmiştir.
- Tek tek odalara girilerek hangi bölmede hangi işin yapıldığı konusunda bilgi alınmıştır.
- Üretimin ürünün ham halde gelip işlenmesi ve satışa hazır hale gelişine ilişkin bilgi de açıklamalarda bulunulmuştur.
- Çalışan kadınlarla, iş ilişkileri ve iletişim kurma, çalışanı motive etme ve ürün satışı konularında Kooperatifte yalnızca kadınların çalışmasının özellikle tercih edildiğine ve Arguvan'da kadınlar için fazla iş imkânı olmadığından bu alanın kadınların istihdamına ayrılmasının önemine değinilmiştir.
- Aynı zamanda çalışan kadın modeli olmak ve kadınlarda iş fikri geliştirmek bakımından da kooperatifin önemi vurgulanmıştır.

2.Gün

Arguvan Belediyesi tarafından
Kadın Yaşam Merkezi Projesi için
Tahsis Edilen 10 Dönümlük Alanı Ziyaret

10.08.2023

Arguvan Belediyesi Tarafından Kadın Yaşam Merkezi Projesi İçin Tahsis Edilen 10 Dönümlük Alanı Ziyaret

- Bu arazi Arguvan ilçesinin merkezi olarak kabul edilen Nazım Hikmet heykeline 250-300 metre uzaklıktadır.
- Etrafında spor tesisi ve kaymakamlık binası bulunmaktadır.
- Oldukça geniş bir alana sahiptir.
- Arguvan Belediyesi kepçe ve dozer yardımı ile araziyi düzelterek kullanıma hazır hale getirecektir.
- Merkezin Arguvan'ın her yerinden yürüme mesafesi ulaşılabilir olması gelecekte yapılacak çalışmalar açısından önemli bir özelliktir.

2.Gün

Malatya Arguvan İlçesi Eymir Köyü

10.08.2023

- Daha önce Ankara'da STK'larda etkin olmuş ve dayanışma çalışmalarında yer almış bir kadın olan Lalezar Mürşitpınar ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Arguvan'da açılacak olan Kadın Yaşam Merkezi projesi hakkında genel bilgi verilmiştir.
- Bu projenin henüz olgunlaşmadığı, devam eden süreçte projeyi birlikte olgunlaştırmanın sahiplenme ve merkezin geliştirilmesine de katkı sunacağı konusuna değinilmiştir.
- Lalezar Mürşitpınar ile irtibatta kalınacağı, fikir alışverişinde bulunulacağı ve ilerleyen süreçte olumlu duruşu nedeniyle iş birliği yapılabileceği üzerinde görüş birliğine varılmıştır.

2.Gün

Malatya Arguvan İlçesi Akören Köyü

10.08.2023

- Muhtar Ekrem Aslan ve köyden dört kadın ile görüşme sağlanmıştır.
- Kadınlarla deprem sonrası gelişmeler, kadınlara ilişkin ihtiyaçlar ve talepler üzerine konuşulmuş Arguvan'da yapılacak olan bir kadın yaşam merkezinden neler bekledikleri, burayı nasıl birlikte kurabileceğimiz hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur.
- Görüşmenin başlangıcında kadınların genel tavrı, "Siz bizim için ne yapabilirsiniz?" şeklindeyken görüşmenin ilerleyen sürecinde "Birlikte ne yapabiliriz?" diye konuşur hale gelinmiştir.
- Yaşlı bakımının orta yaşlı kadınların üzerinde ciddi bir yük olduğu, bu yükün hafifletilmesi halinde kadınların "ev ekonomisine katkısının" artacağı bilgisi verilmiştir. Kadınların yaşlı bakımından sonraki en ciddi kaygıları ekonomik kaygılar olduğu da eklenmiştir.
- Burada önemli bir sorunun da kadınların (özellikle yaşlı yalnız kadınların) çeşitli nedenlerle yer değiştirmek zorunda olmalarıdır. (Yazın köyde kışın çocuklarının yanı ya da kentteki evlerinde olmaları)

10.08.2023

Malatya Yeşilyurt İlçesi Merkezli Depreme İlişkin

- 10.08.2023 Perşembe akşamı, saat 20.00 sularında Malatya merkezli 5.0 - 6.0 Aralığında şiddette sahip iki deprem meydana gelmiştir.
- Deprem, ekip o sırada Arguvan Belediyesi Turnam İlgezdi Tesisi'nde günün değerlendirmesini yaparken gerçekleşmiştir. Depremin tüm etkileri bu ilçeden de hissedilmiştir.
- Malatya'dan ve çevre illerden depreme dair bilgiler alınmıştır.
- Malatya Yeşilyurt'ta hasarlı binalardan yıkılanlar olduğu ama herhangi bir can kaybı bulunulmadığı dile getirilmiştir.

- Sabah saatlerinde bütün ekip Arguvan'dan Malatya'ya gelmiştir.
- AFAD binası önünde genel merkezi Diyarbakır'da olan ve 23 ilde örgütlü KAMER ile buluşmuştur. Arguvan Belediyesi'nden İmar İşletme Müdür Vekili Sinem Düzova Kızıldaş ve Bodrum Kadın Derneği - BKD'den Ceren Cansu Sayın diğer görüşmelerini yapmak üzere Malatya merkezine geçmişlerdir.
- İlknur Üstün, Gül Erdost ve Kadem Doğan, KAMER'den Nebahat Akkoç ve Hayriye Aşçıoğlu ile buluşmuştur.

3.Gün

Arguvan İlçesinden Ayrılış

11.08.2023

MALATYA - ARGUVAN
KADIN YAŞAM MERKEZİ BİLGİLENDİRME
VE İŐBİRLİĐİ ÇALIŞMALARİ

Malatya Barosu

- İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Osman Akyol ve Göçmen Hakları Komisyonu Başkanı/ Kadın Hakları Komisyonu Başkanı Duygu Kanoğlu ile görüşülmüştür.
- Arguvan'da yapılacak olan Kadın Yaşam Merkezi projesi hakkında genel bilgi verilmiştir.
- Genel itibarıyla dayanışmaya hazır ve istekli genç bir yönetim vardır.
- Deprem sürecinde sahada aktif olarak çalışmış, özellikle insani yardım konusunda güçlü çalışmalar yapmışlardır.
- Ancak politik olarak birlikte çalışmakta zorlanılacak bir ekiptir.

Yapılan görüşmede ara ara göçmen düşmanlığı, yabancı düşmanlığı gibi eğilimler gösterdikleri kaydedilmiştir.

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Malatya Şubesi Başkanı Latife Ulutaş

- Malatya'nın merkezinde bulunan bir mahalle olan Cemal Gürsel Mahallesi'nde 5 adet konteyneri yerleştirdikleri bir alana konuşlanmış olan dernek, yerel bir radyo kanalı olan Radyo Fon ve deprem için şehir dışından gelen gönüllülere de bu alanda yer tahsis etmiştir.
- Başkan Latife Ulutaş ile yapılan görüşmede, yine Arguvan'da yapılacak olan kadın yaşam merkezi projesi hakkında bilgi verilmiş ve fikir alınmıştır.
- Görüşmenin yapıldığı günden önceki günün gecesinde büyük iki deprem geçirdikleri için bu görüşme pek verimli geçmediyse de dernek üyesi kadınlarla tanışma fırsatı bulunmuştur.
- Burada tanışılan ve sohbet edilen kadınların ise ilk talepleri psikolojik destek sağlanması olmuştur.

Depremi ilk gününden bu yana ekonomik koşullardan dolayı psikolojik desteğe ulaşamamış olan kadınların acil olarak psikolojik destek almaları gerektiğini iletiler.

Malatya Yeşilyurt Merkez İlçesinde 10 Ağustos'ta Meydana Gelen Depremi Etkisini Yerinde Gözleme

- KAMER'in Malatya Yeşilyurt Merkez İlçesi'nde AFAD merkezinde oluşturdukları konteynerin bulunduğu alanda buluşulmuştur.
- 10 Ağustos Malatya Yeşilyurt İlçesi merkezli depremin etkileri üzerine konuşulmuştur.
- Deprem anında herkesin yeniden büyük korku ve paniğe kapıldığı, uykusuz kaldıkları ve özellikle hizmet sunucuların kendi yakınlarının durumu ve gelenlere destek olmak için yaşadığı panik dile getirilmiştir.
- Ağır hasarlı evlerden yıkılanlar olduğu belirtilmiştir.
- Birçok evin yıkıldığı ve birçok evin de oturulamaz hale geldiği gözlemlenmiştir.

**KAMER MALATYA - DOĞANŞEHİR VE
KAMER & KADIN KOALİSYONU
ADİYAMAN KADIN YAŞAM MERKEZİ ZİYARETİ**

Malatya - Doğanşehir İlçesi KAMER Konteyner Alanı Ziyareti

- KAMER'in Malatya Doğanşehir'de kurmuş olduğu konteyner çalışma alanı ziyaret edilmiştir.
- Bir psikolog ve bir sağlıkçının hizmet sunduğu bu alanda psikolojik ilkyardım, cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda kadınlara destekler verilmektedir.
- Doğanşehir İlçesi depremden en çok etkilenen yerlerin başında gelmektedir.
- Bu bölgedeki sorunlara, gelişmelere ilişkin bilgilenme sağlandıktan sonra Adıyaman'a doğru yola çıkmıştır.

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Ziyareti

- Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi daha çok mültecilerin yer aldığı çadır kentten oluşmaktadır.
- 330 çadır bulunmaktadır.
- Bu çadırlarda 1.400 kişi yaşam sürdürmektedir.
- KAMER'in bu alanda Ç1, Ç3, Ç19, Ç27; K6, K19 çadır ve konteyner alanı bulunmaktadır. Her bir çadırdaki 7 ile 10 kişi yaşam sürdürmektedir.
- KAMER'in Psikolog, Sosyal Hizmet Uzmanı, Hemşire, sağlık aracı bulunmaktadır.
- Bu alana çok az yardım ulaştırıldığı dile getirilmiştir.
- Hizmet sunucularla yapılan görüşmelerde psikolog tarafından psiko eğitim grupları oluşturulmuştur.
- Aynı zamanda online psikolojik destek de sunulmaktadır.
- Ekip tarafından Adolesan dönemi çalışmaları da yapılmaktadır.
- Cinsel sağlık, üreme sağlığı, anne çocuk sağlığı, korunma yöntemleri çalışması yürütölmektedir.
- İki konteynerde çamaşır yıkama imkânı sunulmaktadır.
- Bir konteynerde kadınlar için duş alma olanağı sağlanmıştır.
- Yine kadınlara ve çocuklara özel tuvalet konteyniri da bulunmaktadır.
- Günde 10-14 kişinin yer aldığı gruplarda Toplumsal Cinsiyet oyunu oynanmaktadır.
- En çok hijyen desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.
- Elektrik ve su kesintisi sık sık oluyor. İçme suyu konusunda da ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır.
- Bir süredir sıcak yemek desteğine ara verilmiş ve kuru gıda dağıtımına başlanmıştır, bunun da yeterli olmadığı gözlemlenmektedir.
- Yazlık kıyafet desteğine ihtiyaç vardır.
- Çocuklar için oyun alanı ve oyuncak ihtiyaçı bulunmaktadır.
- Deprem nedeniyle çocuk yaşta, erken ve zorla evliliklerde artış olmuştur.

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Çamaşırhanenin İçeriden Görünümü

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Duş Alanı

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Duş Alanı Isıtıcıları

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezinden Görüntüler

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Toplantı Çadırı

Malatya - Doğanşehir İlçesi KAMER Konteyner Alanı

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Duşluk ve Çamaşırhane

Adıyaman Kadın Yaşam Merkezi Toplantı Konteyneri

"Bu Rapor, Sivil Toplum için Destek Vakfı ve Turkey Mozaik Foundation işbirliğiyle hayata geçirilen Yerel Güçlenmeye Destek Fonu desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğinden yalnızca Kadın Koalisyonu ile Kadına Özgürlük ve Eşitlik Derneği sorumlu olup, herhangi bir şekilde destekçi kurumların görüşlerini yansıtmamaktadır."